

نگاهی به آثار ۳ دوره جشنواره فیلم فجر که هنوز روی پرده سینماها نرفته اند

فرصت سوزی اکران آثار فجر با فیلم های کمدی

شکیبا افخمی راد

گزارش روز

جشنواره فیلم فجر بهار سینمای ایران محسوب می شود، بهاری که موج جدیدی از آثار سینمایی را به چرخه اکران اضافه می کند. اما متأسفانه برنامه ریزی درستی برای بهره گیری از ثمره آن صورت نمی گیرد. به طوری که می بینیم بعد از گذشت یک سال از برگزاری چهل ویکمین دوره جشنواره فیلم فجر، همچنان نیمی از آثار نتوانسته اند روی پرده بروند. در کنار این آثار، فیلم هایی از دو دوره قبل تر جشنواره هم وجود دارند که هنوز در صف اکران قرار دارند. درواقع در یکی دو سال گذشته و بعد از فروکش کردن همه گیری کرونا، سینماداران برای فروش بیشتر و مسئولان برای ارائه آمار بهتر از استقبال مردم، فرصت بیشتری به اکران کمدی ها داده اند، به طوری که آثار ژانرهای دیگر مثل اجتماعی و دفاع مقدسی یا اصلا شانس اکران پیدا نکرده اند یا اگر روی پرده هم رفته اند، در میان کمدی ها کم شده اند و سالن ها و سیناس های کمتری به آن ها اختصاص داده شده است. دراین بین، چند اثر مهم هم با چالش دریافت پروانه نمایش و توقیف روبه رو شده اند و شانس اکران بعد از حضور در جشنواره را از دست داده اند. باتوجه به اکران فیلم های کمدی و جاماندن آثار جشنواره فیلم فجر، این سؤال پیش می آید که چرا تاکنون راه حل و تمهیدی برای این موضوع اندیشیده نشده است؟ ما هم زمان با نزدیک شدن به برگزاری چهل و دومین دوره جشنواره فیلم فجر، نگاهی کردیم به آثاری که در سه دوره قبل این رویداد رونمایی شدند، ولی هنوز فرصت اکران پیدا نکرده اند.

● انتظار برای اکران بهترین فیلم جشنواره

برنده سیمرغ بلورین بهترین فیلم جشنواره فیلم فجر همیشه یکی از گزینه های اصلی اکران در عید نوروز بوده است. اگر هم به هر دلیلی این فیلم نمی توانست در این زمان روی پرده برود، در طول سال و پیش از آغاز دوره بعدی جشنواره در زمان مناسبی پیش روی مخاطبان قرار می گرفت؛ اما این اتفاق برای «سینما متروپل» که در دوره گذشته جشنواره فیلم فجر در سیزده رشته نامزد دریافت سیمرغ بلورین شد و نتوانست در سه رشته بهترین کارگردانی، بهترین فیلم و بهترین فیلم برداری جایزه اصلی را از آن خود کند، رخ نداد و هنوز بسیاری از طرف داران سینما منتظر اکران این فیلم هستند. داستان این فیلم که ساخته محمد علی باشه آهنگر است و مجتبی پیرزاده، نو نشین مسعودیان، هومن برق نود و رضاکیانیان در آن بازی می کنند، در دوران جنگ تحمیلی می گذرد و به نوعی ادای احترامی به سینما محسوب می شود. بر اساس گزارش کی که ایسنا در مهرماه امسال منتشر کرده است، «سینما متروپل» با وجود داشتن مجوز نمایش در جشنواره، در شورای پروانه نمایش دچار ممیزی هایی شده که فعلا صدور مجوز آن را متوقف کرده است. سید حامد حسینی، تهیه کننده «سینما متروپل»، نیز درباره این اتفاق توضیح داده است: «این فیلم آماده اکران است، ولی اصلاحیه هایی (به ما اعلام کردند که باید بر سر آن ها صحبت کنیم، چون برخی از آن ها می تواند بر فیلم تأثیر بگذارد و به آن آسیب بزند.» باید دید در نهایت تعامل میان عوامل فیلم و شورای صدور پروانه نمایش برای اکران «سینما متروپل» شکل می گیرد یا باید شاهد این باشیم که یک فیلم دیگر به گنجه آثار توقیفی سینمای ایران اضافه می شود.

● تضعیف جایگاه سینمای اجتماعی

آثار کمدی در سینمای ایران همیشه پرفروش دارتر از آثار اجتماعی بوده اند، اما هیچ زمان وضع سینما به گونه ای نبوده که هفت هشت اثر کمدی در جدول فروش بیشتاز باشند و آثار اجتماعی نتوانند از لحاظ فروش حتی به آن هانزدیک شوند. درواقع در یک سال گذشته فرصت درستی به آثار اجتماعی داده نشده است تا بتوانند عرض اندام کنند و در یک وضع ایده آل، مخاطب را به سینماها بکشانند. این درحالی است که در میان آثار اجتماعی سه دوره قبل جشنواره فیلم فجر فیلم های مهمی پیدای می شود که اگرانشان دست کم می توانست رونق بخش سینمای اجتماعی ایران باشد. آثاری که هرچه از زمان ساختشان بگذرد، قدرت اثرگذاری شان کمتر می شود و شاید دیگر در جذب مخاطب نتوانند موفق عمل کنند. یکی

نقد روز

محمد عنبرسوزا متفاوت ترین فیلم کارنامه کیانوش عیاری، فیلم ساز برجسته و با سابقه سینمای ایران، یک کمدی زرد و دم دستی است که به واسطه حضور دو هنرپیشه محبوب در عرصه طنز، در نخستین روز اکرانش رکوردها را جابه جا کرد، اما خیلی زود مخاطبان از این فیلم ناامید شدند و بعید به نظر می رسد که بتواند نقش خاصی را در خاطر مردم و منتقدان ثبت کند. داستان فیلم آخر کیانوش عیاری که فیلم نامه اش رانیز خودش نوشته شده است، از جایی آغاز می شود که یک مرد ثروتمند عزم سفری شش ماهه به خارج از کشور می کند. او ویلا ی لاکچری اش را به یونس، سرایدار مورد وثوقش، می سپارد و تأکید می کند که در حفظ و نگهداری ویلا و وسایل آن نهایت دقت و وسواس را به خرج دهد. هم زمان، برادرزن یونس که برای ۴۰۰ میلیون تومان بدهی درآستانه از دست دادن خانه ای است که با مشقت و پس از سال ها توانسته است آن را بخرد، برای ویلا ی نزد شوهر خواهرش به امانت گذاشته شده است، نقشه می کشد.

طبیعتا یونس در ابتدا مقاومت می کند، اما با نقشه های احساسی همسر و برادرزنش، راضی می شود که اتاق های ویلا را اجاره بدهند و با پولش بدهی فرخ را پرداخت کنند. همین روند راضی کردن یونس حدود نیم ساعت از زمان فیلم با کمترین بار طنز، چند شوخی سخیف پیاپی و البته سکانس عجیب و ناهمساز داخل دریا، به هدر می دهد و پس از آن است که گروه های مختلف مسافران از راه

می رسند. روند راضی کردن یونس هم با روش هایی غیر اخلاقی و سوء استفاده از احساسات یک مرد نامتعادل رقم می خورد که چنین تمهیداتی در فیلم نامه، از فیلم سازی مانند عیاری پذیرفتنی نیست.

با ورود مسافران، ظرفیت های مهم قصه به مخاطب چشمک می زنند، ظرفیت هایی از این قبیل که بحران هایی پدید آید و آدم هایی که تالخطاتی قبل یکدیگر را نمی شناختند، یک جمع را تشکیل دهند و مشکل را با دست به دست هم دادن حل کنند. مشخصا با توجه به گرایش های سنتی شخصیت

یونس و تقابلیش با همه کسانی که برای تفریح به ویلا می آیند، «ویلا ی ساحلی» می توانست به فیلمی گرم با ایده مهم رواداری و پذیرش اختلاف در سبک های زندگی تبدیل شود و از جهانی به راه فیلم «مهمان مانان» برود. نویسنده فیلم نامه اما همه موقعیت های دراماتیک مهم و تأمل برانگیز را ذبح می کند و ماجرا را به شوخی های تکراری فیلم های زرد تقلیل می دهد. مشخصا در سکانس دعوی دسته جمعی، کار می توانست با فریادهای کمتر و به نحوی انسانی مدیریت شود، نه اینکه همه به فراری دادن دختر فکر کنند و پس، در نمونه ای دیگر، در سکانس کی یونس

اجتماعی زیادی را گرفته و باعث شده است شانس موفقیت این آثار در اکران عمومی یا حتی احتمال روی پرده رفتنشان کمتر شود. دو فیلم از سه دوره قبلی جشنواره فیلم فجر هم با این چالش روبه رو شده اند. «بی رؤیا» از آثار اجتماعی اکران شده در چهلمین دوره جشنواره فیلم فجر که به مدت دو سال در نوبت اکران قرار داشت، تابستان امسال قاچاق شد و سپس بدون آنکه بتواند رنگ پرده سینما را ببیند، مستقیم وارد چرخه اکران آنلاین شد تا از این طریق به شکل رسمی منتشر شود. فیلمی که با کارگردانی آرین وزیردقتری با بازی طناز طباطبایی و صابر ابر که نقد های خوبی در جشنواره فیلم فجر دریافت کرد و بسیاری اکران عمومی خوبی را برایش پیش بینی کرده بودند. فیلم «خط فرضی» ساخته فروزش صمدی که اولین بار در سی و نهمین دوره جشنواره فیلم فجر به نمایش درآمد، دیگر اثری است که امسال نسخه قاچاقش در فضای مجازی منتشر شده است. البته بعد از این اتفاق شورای صنفی نمایش، اکران «خط فرضی» را تصویب کرد و قرار شد این فیلم در نیمه اردیبهشت امسال روی پرده برود، اما از اکران فیلم جلوگیری شد که علت آن هنوز مشخص نیست. با وجود این، به نظر می رسد «خط فرضی» به صورت غیر رسمی توقیف شده باشد. این فیلم با بازی پژمان جمشیدی، سحر دولتشاهی و آرتینا حاجیان روایتگر داستانی تلخ و دلهره آور است.

● آثار ضعیف جشنواره فیلم فجر

نمی توان همیشه علت اکران نشدن آثار جشنواره فیلم فجر را نحوه چینش اکران دانست؛ گاهی برخی آثار به نمایش درآمده در جشنواره فیلم فجر آن قدر ضعیف هستند که هیچ پخش کننده و سینماداری رغبتی برای اکران آن ها ندارد. آثاری که حتی چگونگی راهیابی شان به مهم ترین رویداد سینمایی کشور هم جای سؤال دارد. برای مثال

باتوجه به اکران فیلم های کمدی و جاماندن آثار جشنواره فیلم فجر، این سؤال پیش می آید که چرا تاکنون راه حل و تمهیدی برای این موضوع اندیشیده نشده است؟

هر کسی را بهر کاری ساختند

درباره «ویلا ی ساحلی»، فیلمی از کیانوش عیاری

شب را روی راه پله سر می کند تا مراقب جوان ها باشد و چند ثانیه ای با مسافر جوان هم کلام می شود، چیزی از جنس مفاهمه و درک متقابل بین این دو نفر در حال شکل گرفتن است که ادامه پیدا نمی کند.

پایان بندی این قصه بدترین انتخاب نویسنده است؛ جایی که به شخصیت های خاطلی نه تنها گزند ی نمی رسد، بلکه در وجود هیچ کدامشان (به جز یونس در مکالمه تصوری با چاوشی) نشانه ای از پشیمانی بابت خیانت در امانت به چشم نمی خورد. در این زمینه، واکنش صاحب ویلا غیرواقعی (بخوانید هندی) است و فرجام فرخ رانیز به نوعی می توانیم به مثابه جارو کردن زیر پای مفاهیم اخلاقی در نظر بگیریم. سه بازیگر اصلی، «ویلا ی ساحلی»، رضا عطاران، پژمان جمشیدی و ریمارامین فر هستند که دو نفر اول چهره هایی محبوب و مناسب برای یک فیلم گیشه ای به حساب می آیند. با این حال، هر سه نفر نسبت به نقش های دیگرشان ضعیف تر ظاهر شده اند و مشخصا عطاران که صرف حضورش می تواند هر فیلمی را برای مخاطب دل پذیر کند، در این فیلم حضوری بی رفق و کم اثر دارد. نکته عجیب گروه بازیگران این اثر، حضوری بی مورد مرحوم کیومرث پورا حمد (در نقش خودش) و علی سرتیپی (در نقش آقای چاوشی، صاحب ویلا) است. با احترام به هر دو نفر، این شکل از حضور کوتاه یک فرد معروف و غیر بازیگر در فیلم های گیشه ای، چیزی به جز تلاش برای فریب مخاطب نیست؛ هر چند که عده ای مایل اند از این قبیل انتخاب های بی دلیل، مفاهیم عمیق استخراج کنند.

نگارستان

نمایشگاه «رضای دوست» در نگارخانه رضوان

نمایشگاه «رضای دوست» ساعت ۱۷ شنبه ۲۳ دی در نگارخانه رضوان گشایش می یابد. به گزارش شهرآر، در این نمایشگاه آثار خوش نویسی مریم امام وردی در معرض دید عموم گذاشته می شود. نمایشگاه «رضای

دوست» تا پنجشنبه ۲۸ دی ادامه خواهد داشت و علاقه مندان می توانند در روزهای برگزاری، صبح ها از ساعت ۹ تا ۱۳ و عصرها از ساعت ۱۶ تا ۱۹ به نگارخانه رضوان واقع در کوهسنگی ۱۷ مراجعه کنند.

تماشاخانه

راهیابی ۶ تئاتر از خراسان رضوی به جشنواره فجر

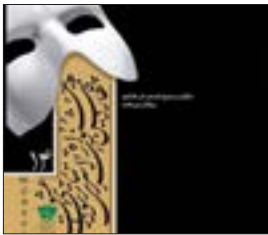

نمایشش های «بیرون پشت در» به کارگردانی محمد اسماعیل بیگی، نمایش «مرغ سحر» به کارگردانی رضا حسینی، نمایش «رؤیای اسبی به نام شیرنگ» به کارگردانی محمد جهانپا در بخش مرور، «دایره» به کارگردانی

رضا عرفانی در بخش تئاتر دانشجویی و «هفت سنگ» به کارگردانی مهناز پاکدل از بخش تئاتر خیابانی جشنواره مناطق و «لبخند با طعم ماسک» به کارگردانی محسن مسعودی فر از نیشابور در بخش فراگیر. تاکنون به عنوان نماینده های تئاتر خراسان رضوی به چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر راه یافته اند.

به گزارش شهرآر، نماینده های تئاتر خراسان رضوی در جشنواره تئاتر منطقه ای «سهند» خوش درخشیدند. در این رویداد، در بخش خیابانی، موسیقی نمایش «هفت سنگ» شایسته تقدیر شد و موسیقی نمایش «سمپوزیوم شمر و مجنون» از سبزوآر به عنوان برگزیده انتخاب شد. در بخش بهترین بازیگری زن، عسل برزگی در نمایش «خون بس» از تربت جام به رتبه سوم رسید و در بخش بهترین بازیگری مرد، سعید نظریان از خراسان رضوی برای بازیگری در نمایش «هفت سنگ» اول شد. نظریان برای «هفت سنگ» لوح تقدیر و جایزه نقدی بخش طراحی و فضا سازی راهم دریافت کرد. مهناز پاکدل، جایزه سوم کارگردانی برای نمایش «هفت سنگ» را به دست آورد. در بخش تئاتر صحنه ای نیز احسان عاقل برای نمایش «برچسب» از کاشمر در بخش طراحی نور تقدیر شد و جایزه اول طراحی لباس را هم کسب کرد. در بخش موسیقی معین اعتقادی برای نمایش «عامدانه، عاشقانه، عاشقان» از نیشابور به رتبه دوم دست یافت و مهدی حسینی برای نمایش «به جور دیگه» به رتبه سوم رسید. در بخش بازیگری زن، مهان امیرپور برای نمایش «یک جور دیگه یعنی همین» از مشهد مورد تقدیر قرار گرفت و هما سعادت برای نمایش «عامدانه، عاشقانه، قاتلانه» از نیشابور به رتبه دوم دست یافت و مهدی جوادید و امیر احسان امیرپور برای نمایش «به جور دیگه یعنی همین» لوح سیاس بخش های نمایشنامه نویسی و کارگردانی را از آن خود کردند. چهل و دومین جشنواره بین المللی تئاتر فجر با دبیری مهدی حامد سقایان در بهمن ۱۴۰۲ برگزار می شود.

برگزیدگان «سودای عشق» فردا معرفی می شوند

اختتامیه جشنواره سراسری تئاتر (سیسج) «سودای عشق» به دبیری سعید نجفیان، یکشنبه ۲۴ دی در سالن اصلی تئاتر شهر مشهد برگزار می شود و تئاتر های منتخب این رویداد

به جشنواره فجر معرفی می شوند. در این جشنواره هجده گروه در بخش صحنه ای و بیست گروه در بخش خیابانی از سراسر کشور حضور دارند. جشنواره «سودای عشق» در سی استان برگزار شده است و اکنون در مرحله کشوری آن هستیم. محمود پاک نیت، مهوش صبرکن، جلیل فرجاد، فرهاد قائمیان و خیرا... تقیانی پور داوران جشنواره سراسری «سودای عشق» هستند.

مشهد میزبان «دلبران ایران زمین»

نخستین جشنواره ملی نمایشنامه نویسی دلبران ایران زمین به دبیری کریم جشنی در مشهد برگزار خواهد شد. در این رویداد، نویسندگان در موضوعات قهرمانان اساطیری، قهرمانان ملی، قهرمانان انقلاب اسلامی، قهرمانان دفاع مقدس، مدافعان حرم، مجاهدان اقتصادی و کارآفرینان و قهرمانان سلامت به رقابت می پردازند.

«آخرین بازی» در تماشاخانه «بهار»

نمایش «آخرین بازی» نوشته هوشنگ جاوید و کارگردانی علی آزادنیا از ۲۵ تا ۲۸ ماه ساعت ۱۸ در سالن بهار مشهد روی صحنه می رود. در این اثر علیرضا سوزنچی، خسرو ناییبی فرد، علی اصغر لشکری،

علی جوانمرد و محرم نجف زاده به ایفای نقش می پردازند.